

първата. А примирено осъзнава тяхната нерешимост. Тепърва Яворовата лирика ще поднася космически видения със смразяваща пустота ("Зов") или ще съживява дантевски визии за шеметния бяг на човешката душа ("Песента на човека"); дори любовният празник ще бъде щастлива, но мимолетна възможност да не се чува злото, което шуми около и вътре в лирическия герой. "Нощ"-ните кошмари ще продължават и в "Безсъници", като и дневните "Прозрения" няма да се справят с техния ужас.

В първата година на отиващия си век (напоследък често се припомня, че "Нощ" се появява през 1901) Яворовата лирика прави нещо повече от очертания вече в литературознанието ни национален Апокалипсис⁵ - тя създава психологическа рефлексия на разкъсаното ни национално битие; намира вътрешното му съответствие чрез разединената духовна структура на българския човек; предусеща разпъването, което този човек болезнено ще осъзнава. "Нощ" е платената цена на обхватното, трудно обозримо откритие.

Но щом е платено, то не може да не бъде действително.

ЛИТЕРАТУРА

1. Българската критика за П.К.Яворов. С., 1978, с. 161.
2. Вл. Василев. *Яворов*. - В: П.К.Яворов. Съчинения, 1934, т. I, с. 10.
3. Т. Жечев. *Въведение в изучаването на новата българска литература*. С., 1992, с. 280.
4. Св. Игов. *История на българската литература 1878-1944*. С., 1990, 143-144.
5. М. Неделчев. *Краевековно вглеждане в Яворовото творчество*. - Литературен форум, бр. 1 (343), 13-19.1.1998.